

Meddelelser

fra

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Assistent i Kontrolfyring.

Under 4. Februar d. A. indsendte De samvirkende danske Mejeriforeninger til Landbrugsministeriet et motiveret Andragende om, at der paa Finanslovforslaget for Aaret 1903—04 maatte blive optaget en Bevilling paa 1000 Kr. som Bidrag til Lønningen af en Assistent i Kontrolfyring.

Om dette Andragende har Landhusholdningsselskabet haft Lejlighed til at udtale sig i en Indstilling af 14. Februar d. A. Under Henvisning til Ønskeligheden af dels gennem praktiske Forsøg at faa Manglerne i Fyringsanlægene belyste, dels at søge Midler til deres Forbedring, anbefalede Selskabet det nævnte Andragende, idet Selskabet dog henstillede, at naar Staten kommer til at udrede en Del af Assistentens Løn, bør denne tillige stilles til Maskinkonsulentens Raadighed i dennes Virksomhed, for saa vidt ikke Assistentens Arbejde for Kontrolfyringen lægger Beslag paa hele hans Tid.

Ministeriet har akcepteret Forslaget, og ved 3die Behandling af Finanslovforslaget vedtog Folketinget at yde et Tilskud af 1000 Kr. til Lønning af en Assistent i Kontrolfyring.

Fra fremmede Tidsskrifter.

Vandingsanlæg i Ægypten. I December Maaned i Fjor fuldendtes et af Verdens største Vandingsanlæg, Nildæmningen og Assuans Reservoir. Dette skal kunne levere ca. 1000 Millioner cbm. Vand om Aaret og derved atter muliggøre Opdyrkningen af hidtil ufrugtbare Landstrækninger. Dette er dog kun Begyndelsen til de store Vandingsarbejder, som Englænderne have planlagt med den i Nordabessinien, 1859 Meter over Havet liggende store Tanasø som Reservoir.

Den 12. December i Fjor blev der afsluttet en Traktat mellem England og Abessinien, efter hvilken Negus Menelik forpligtede sig til ikke selv at udføre eller tillade Udførelsen af Bygningsanlæg ved den blaa Nil, Tanasøen og Sobat, der vilde hindre disses Vande i at udgyde sig i Nilen. Menelik har endvidere bortforpagtet til den engelsk-ægyptiske Regering en Strækning paa ca. 400 ha. ved Floden Poaros Bredder. For Retten til at tage Vand fra Tanasøen betale Englænderne Menelik en aarlig Afgift af 100,000 £.

Vandingsanlægget er beregnet til at tage 3 Aar og til at koste ca. 300,000 £ om Aaret, og Tanasøen vil da som et stort Reservoir aarlig kunne levere 6 Milliarder cbm. Vand for Ægypten og det ægyptiske Sudan. Den blaa Nil har efter sit Udløb af Tanasøen (der er 3000 □ km. = 54 □ Mil stor) ingen Forgreninger, i hvilke Strømmen kan fortabe sig i Sumpe, dens Løb er rask og dens Flodleje behøver ikke at reguleres. Man anslaaer, at den ved de projekterede Vandingsanlæg resulterende Fordel for Sudan og Ægypten vil medføre et forøget Udbytte af Landbruget af mindst 4 Mill. £ om Aaret.

Dette Tal viser, af hvilken vidt rækkende Betydning dette store Foretagende er, som den menneskelige Skarp-sindighed har planlagt og den moderne Teknik nu vil søge gennemført. Naar man betænker, at Nilen fremtidig i en Udstrækning af 20 Breddegrader vil udgøre én

eneste Vandingskanal, maa man beundre den Foretag-somhed, Englænderne udvise her. Det er dem, der have rejst »Nilspørgsmaalet«, det bliver ogsaa dem, der løse det.

Sukkerforbruget og Roesukkerproduktionen. Ifølge en Beretning fra de Forenede Stater i Nordamerikas statistiske Bureau bruger Staternes Befolkning nu 8 Gange saa meget Sukker gennemsnitlig pr. Individ som i den første Fjerdedel af det 19. Aarhundrede og dobbelt saa meget som i Tiden omkring Aaret 1870. I de sidste Aar før 1825 beløb det gennemsnitlige Forbrug pr. Individ sig til ca. 8 Pd., i 1840'erne til 16 Pd., i 1870'ernes sidste Aar til ca. 32 Pd., fra 1880—90 til 50 Pd., nu til 65—70 Pund. I andre Lande er Forbruget steget mindst i samme Grad. I Storbritannien svingede Forbruget pr. Individ fra 1890—1900 mellem 85 og 92 Pd. (i 1900 91.6 Pd.) pr. Individ. I Aaret 1900 var det i Schweiz 60.3 Pd., i Danmark 54.8 Pd., i Sverige og Norge 38.2 Pd., i Frankrig 37.0 Pd., i Tyskland 32.9 Pd., i Nederlandene 32.5 Pd., i Belgien 23.3 Pd., i Østerrig-Ungarn 17.6 Pd., i Portugal 14.7 Pd., i Rusland 14.0 Pd., i Spanien 10.6 Pd., i Tyrkiet 8.0 Pd., i Rumænien 7.8 Pd., i Grækenland 7.2 Pd. og i Italien 6.1 Pd.

Forbrugets stærke Stigning staar selvfølgelig i Forbindelse med Produktionens Tilvækst. Verdens Sukkerproduktion ansloges i 1840 til 1,150,000 Tons (1 Ton = ca. 2000 Pd.), i Aaret 1900 til 8,800,000 Tons. Produktionens Stigning skyldes den stærke Tilvækst, der har fundet Sted indenfor Roesukkerindustrien. I 1840 produceredes der ca. 50,000 Tons Roesukker, i 1900 ca. 5,950,000 Tons. I samme Tidsrum er Rørsukkerproduktionen kun vokset fra 1,100,000 Tons til 2,850,000 Tons. I Aaret 1840 leverede Roerne kun 4.35 pCt. af Verdens samlede Sukkerproduktion, men i Aaret 1850 allerede 14.29 pCt., i 1860 20.43 pCt., i 1870 34.0 pCt., i 1890 63.7 pCt. og i 1900 67.6 pCt.

H. H.

Meddelelser

fra

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

De under Landhusholdningsselskabet henlagte Legater ere i indeværende Foraar forøgede med følgende to:

Forpagter Bokelmanns Legat. Enkefru Bokelmann og Frøken Sophie Bokelmann have til Minde om deres afdøde Søn og Broder, Forpagter Bokelmann paa Nørsgaard, stiftet et Legat paa 50,000 Kr., som skal bevare hans Navn knyttet til Landbruget. Legatet er bestemt dels til Understøttelse af trængende Landmænd udenfor Bondestanden, som have været Ejere eller Forpagtere af Landejendomme i Danmark og, ligestillet hermed, af Mænd, der have udmærket sig ved fortjenstfuldt Arbejde i Landbrugets Tjeneste, dels til Stipendier til yngre Mænd, der søge videregaaende videnskabelig Uddannelse som fremtidige Lærere eller Konsulenter i Landbruget.

Gammeleje-Legatet. Afdøde Proprietær Zacho til Gammeleje efterlod sig nogle Optegnelser angaaende Dispositioner over hans Efterladenskaber og deriblandt Ønsket om at stille et Legat paa 5000 Kr. til Landhusholdningsselskabets Raadighed til Belønning af særlige Fortjenester af det danske Landbrug.

Den afdødes Fader, Hr. Proprietær J. P. Zacho, Nakskov, har ønsket at fuldbyrde Sønnens Tanke og har, under Navn af Gammeleje-Legatet, oprettet et Legat

paa 5000 Kr., der skal bestyres af Landhusholdningsselskabets Præsidium. Legatportionerne, der ikke maa være mindre end 500 Kr., uddeles som Ærespræmier enten ved Landmandsforsamlinger, Udstillinger og lignende Lejligheder, eller til særlig fremragende Mænd eller Kvinder, der paa en eller anden Maade have gjort sig udmærket fortjente af det danske Landbrug. Der vil finde offentlig Meddelelse Sted om enhver uddelt Ærespris, og med denne vil der følge et passende Diplom med Angivelse af den Fortjeneste, der har fremkaldt Æresprisen.

— Lige fra Selskabets Aarsberetninger begyndte at udkomme er, »efter en gammel, i Taknemmelighed grundet Vedtægt«, anført Navnene paa de »Fædrelandsvenner«, som have bidraget til at forøge dets Kapitalformue, eller der under Selskabet have henlagt Legater med bestemte Formaal. Selskabet »har besluttet og vedtaget saaledes, for at Erindringen om Givernes Navne og Gavernes Formaal ikke skal gaa tabte, selv for en fjærn Eftertid«. I Selskabets kommende Aarsberetning, der er under Udarbejdelse, ville Fundatserne for »Forpagter Bokelmanns Legat« og »Gammeleje-Legatet« blive offentliggjorte, og Legaterne ville bevare Navnene Bokelmann og Zacho »selv for en fjærn Eftertid«.

Fra fremmede Tidsskrifter.

Udryddelse af Spurve og Rotter i England. Som bekendt er der herhjemme i Aaret 1898 oprettet en »Forening til lovordnet Udryddelse af Rotter i Danmark«, der nu tæller 2000 Medlemmer, spredte over hele Landet. Paa forskellige Steder søger man jo endvidere at begrænse Spurvenes store Tal, og flere Sogneraad have i den senere Tid udsat Præmier for dræbte Spurve. Ogsaa i andre Lande er Arbejdet for Rotternes Udryddelse og Spurvenes Begrænsning taget op, saaledes i England.

I Decemberheftet 1902 af *The journal of the Board of Agriculture* foreslaas der i Sognene oprettet Foreninger til Udryddelse af saavel den almindelige Graaspurv som Rotter, og der er alt oprettet flere saadanne Foreninger. Foreningernes Medlemmer deles i Æresmedlemmer og arbejdende Medlemmer, hvilke sidste betale et mindre Kontingent end de første. Foreningernes Formaal er Udryddelsen af Graaspurven og Rotten, ethvert Hoved af en Spurv tæller 1 Point, enhver Hale af en Rotte 2 Points, og kun de Spurve og Rotter, der ere dræbte indenfor Foreningens Omraade, tælle med. For at et arbejdende Medlem skal være berettiget til at deltage i Uddelingen af Præmiefondet, skal han i Aarets Løb have opnaaet mindst 300 Points, og han straffes med en Pengebøde, hvis det kan bevises, at han gør Forsøg paa at lade en Spurv eller Rotte tælle med, der er dræbt udenfor Foreningens Omraade. Indenfor Foreningens Omraade ansættes der Opsamlere, der en Gang om Ugen til bestemt Tid og paa bestemt Sted ere til Stede for at modtage og ødelægge Spurvenes Hoveder og Rotternes Haler.

En Forening i Kent, der virker efter disse Love og ikke en Gang tæller 20 arbejdende Medlemmer, dræbte i Løbet af de sidste 3 Sæsoner mere end 28000 Spurve og 16000 Rotter paa et forholdsvis lille Areal og med en øjensynlig god Virkning med Hensyn til Udbyttet af Afgrøderne. Det aarlige Præmiebeløb udgjorde lidt over 6 £.

»Hvis saadanne Foreninger — hedder det i Artiklens Slutning — kunde blive oprettede og deres Arbejde systematisk blive gennemført i 3 eller 4 Sæsoner Landet over, vilde Afgrøderne paa Marker og i Haver øjensynlig tiltage, og der vilde være bedre Udsigt til en Forøgelse af Svalernes og andre insektædende Fugles Tal.«

Præmiering af Arbejderboliger paa Landet. I Hertugdømmet Braunschweig vil man ved Uddeling af Præmier søge at virke for Opførelsen af sunde og hensigtsmæssige Boliger for Landarbejdere. Der er i dette Øjemed stillet en Sum til det hertugelige Ministeriums

Raadighed, og kun Nybygninger, der opfylde de Betingelser, som man nu til Dags maa stille til gode Arbejderhuse, kunne komme i Betragtning ved Præmiernes Uddeling. Det tillades kun saadanne Nybygninger at konkurrere om Bygningspræmie, der foruden Ejers Lejlighed i det højeste indeholde Lejligheder for 3 andre Arbejderfamiljer. Til enhver Lejlighed skal der være mindst 3 Opholds- og Soveværelser, Køkken og de nødvendige Kælder- og Loftsrum. Præmier tilstaas kun til Folk, der høre til Landarbejderstanden, der ere eller have været gifte, og som have Børn; Bygningen skal være fuldstændig færdig, og Ejeren skal selv bebo en af dens Lejligheder. Under ellers lige Vilkaar blive de konkurrerendes Trang og Værdighed det afgørende.

H. H.
